

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/20/744

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Signe Kerge
Otsuse tegemise aeg ja koht	09.04.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	02.03.2020
Teabevaldaja	Sotsiaalkindlustusamet Aadress: Paldiski mnt 80, 10617 Tallinn e-posti aadress: info@sotsiaalkindlustusamet.ee
Vaide esitaja	Xxx e-posti aadress: Xxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõike 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1. jätta vaie rahuldamata;**
- 2. teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

Xxx (vaide esitaja) pöördus 02.03.2020 Andmekaitse Inspektsiooni vaidega Sotsiaalkindlustusameti tegevuse peale teabenõudele vastamisega seonduvalt.

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 19.02.2020 Sotsiaalkindlustusametile teabenõude sooviga saada ekspertarsti originaalhinnangut.

27.02.2020 vastas Sotsiaalkindlustusamet, et hinnang on antud nende infosüsteemis, mis on mõeldud Sotsiaalkindlustusameti siseseks kasutamiseks.

05.03.2020 esitas Andmekaitse Inspeksioon järelepärimise Sotsiaalkindlustusametile vaideasja asjaolude selgitamiseks.

Teabevaldaja vastas inspeksioonile 18.03.2020 ning esitas omapoolsed selgitused.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt märgib vaide esitaja järgmist:

Kaebus seoses teabenõudele puuduliku vastamisega Sotsiaalkindlustusameti poolt

Asjaolud

- *Esitasin Sotsiaalkindlustusametile (SKA) 23.01.2020 puude tuvastamise taotluse.*
- *18.02.2020 sain SKA-lt eitava otsuse.*
- *19.02.2020 esitasin SKA-le teabenõude sooviga saada ekspertarsti originaalhinnangut (Lisa 1).*
- *27.02.2020 vastas SKA, et hinnang on antud Sotsiaalkindlustusameti infosüsteemis, mis on mõeldud Sotsiaalkindlustusameti siseseks kasutamiseks (Lisa 2).*

Ma ei ole SKA vastusega nõus alljärgnevatel põhjustel:

1. *Kui hinnangud on antud kuskil süsteemis/programmis, siis saab selle sealt võtta. Näiteks ka töövõime hindamise eksperthinnangud on sisestatud süsteemi ja sealt tehtud väljatrükk.*

Hinnangult on näha, et paralleelselt jookseb taotlusel esitatud info ja eksperdi hinnang:

Ka Töötukassa kodulehel ID-kaardiga sisse logides on töövõime hindamise taotlemise juures märges:

Alates 01.01.2019 on töövõime hindamise otsuse aluseks olev eksperdiarvamus kättesaadav e-töötukassast kui ka patsiendiportaalist - <http://www.digilugu.ee>. Kuni 31.12.2018 tehtud otsuste aluseks olevate eksperthinnangute väljastamiseks palume saata avaldus e-posti aadressile tvh.hindamine@tootukassa.ee või paber kandjal tavapostiga aadressile Lasnamäe 2, Tallinn 11412.

Seega jääb arusaamatuks, miks SKA-le antud hinnangud on nii salajased, et taotleja ei tohi sellest midagi teada.

Ei ole ühtegi seadust, mis keelaks mul tutvuda originaaldokumentide ja -hinnangutega. Seda enam, et tegemist on ainult minu isikut puudutava teabega ja seetõttu ei sea ohtu ka kellegi teise isiku delikaatset teavet.

2. *Mul on tekkinud põhjendatud kahtlus, et tegemist on suurema petuskeemiga puuetega inimeste arvu vähendamiseks.*

Hiljuti kuulutati ametisiseseks kasutamiskes ka minu lapse eksperthinnang. Minu lapsele tehtud SKA eitav otsus on tänaseks kohtus vaidlustatud ja olen palunud ka kohtul välja nõuda originaalhinnangud, kuid SKA pole veel vastanud. Minu laps tervenesis raskest puudest

imeliselt üleöö SKA menetluse käigus. Milleks meile üldse arstiabi, kui imeliselt on võimalik terevneda nii kiiresti vaid SKA-sse pöördumisel?

Hiljuti on ka meedias avaldatud artikleid, et puuetega laste arv on aastatega jõudsalt kasvanud, kuid viimase kahe aasta jooksul on sajad puudega lapsed üleöö imeliselt tervenened. Lisaks tõusid algavast aastast puuetega laste toetused.

Eksperthinnangu meelevaldne tõlgendamine selliselt, et puuet mitte määrata ja seejärel see eksperthinnang kuulutada ametisiseseks dokumendiks, on ju ideaalne sellise skeemi elluviimiseks. See tuleb paljastada.

3. *Taotlesin samaaegselt puude tuvastamisega ka töövõime hindamist. Töötukassa tuvastas mul osalise töövõime. Jääb arusaamatuks, miks SKA ekspert ei näe samu piiranguid minu igapäeva elus nagu Töötukassa ekspertarst. Seetõttu ongi mul vaja näha, mida ekspertarst tegelikult kirjutas hinnangus. Alati jääb ka see variant, et ekspert on lihtsalt ebapädev, aga sama skeem ja infoga vassimine SKA poolt tekitab kahtlusi.*

Eeltoodust tulenevalt ja asjaolusid arvestades palun:

- *Algatada Sotsiaalkindlustusameti suhtes menetlus;*
- *Kohustada Sotsiaalkindlustusametit esitama mulle originaaleksperthinnang, mitte kinnitatud koopia.*

Kas on võimalik nõuda/saada ka nõ logi väljavõte, et oleks näha kes, millal ja mida süsteemis muutnud on, et vältida hilisemaid parandusi näitamaks koopia sarnasust originaaliga?

Kinnitan, et antud asjas ei ole algatatud ühtegi kohtumenetlust ega ole jõustunud kohtulahendit. Küll aga soovin SKA eitava otsuse vaidlustada ja vaide pean esitama hiljemalt 20.03.2020. Vaide esitamiseks on mul vaja eelnevalt tutvuda eksperthinnanguga.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses Andmekaitse Inspeksioonile selgitab Sotsiaalkindlustusamet järgmist:

Saadame selgitused Xxi vaidemenetluses.

Xxx esitas meile 19.02.2020 teabenõude, milles palus esitada puude määramise otsuse aluseks olnud ekspertarsti koostatud originaalhinnang ning loetleda muud dokumendid, mis olid hindamise aluseks.

Sotsiaalkindlustusamet vastas teabenõudele, et ekspertarsti arvamus puude raskusastme mittetuvastamise kohta on antud Sotsiaalkindlustusameti infosüsteemis, mis on mõeldud Sotsiaalkindlustusameti siseseks kasutamiseks ja et arvamus kui selline ei ole eraldiseisev dokument vaid see kajastub otsusel. Vastuses loetleti ka ekspertarsti arvamusel olnud sümptomid, arvamuse sisu, lisaks arvamuse esitanud ekspertarsti nimi ning eriarsti ja perearsti nimed, kelle poolt Tervise Infosüsteemi pandud andmetele arvamuse andmisel toetuti.

Sotsiaalkindlustusamet nõustub, et olgugi, et infosüsteem on mõeldud Sotsiaalkindlustusameti siseseks kasutamiseks, on Xxxil õigus näha ekspertarsti originaalhinnangut kas või infosüsteemi ekraanipildi väljalõikena ning selle mitte väljastamine ei olnud korrektne.

Saadame teabenõudjale tema poolt soovitud ekspertarsti hinnangut sisaldava väljavõtte infosüsteemist e- kirjaga.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mistahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuse valduses olevate dokumentide koopiaid või väljavõtteid asutuse andmekogudest.

AvTS § 38 lg 2 sätestab, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Eeltoodust tulenevalt tuleb Sotsiaalkindlustusametil teabenõuetele vastamisel alati vaadata ja välja selgitada kas ja mis ulatuses laienevad juurdepääsupiirangud. Teabe väljastamisest keeldumise korral tuleb keeldumist põhjendada.

Vaide esitajale on küll vastatud, et hinnang on antud infosüsteemis ning see pole eraldiseisev dokument. See aga ei tähenda kuidagi, et hinnangut ei saaks väljastada. Infosüsteemist on võimalik teha väljavõtteid ja väljatrükke. Avaliku teabe seaduse regulatsioon kohaldub igasugusele teabele sõltumata selle talletamise viisist, st ka infosüsteemis olevale infole. Teabenõude saamisel tuleb seega väljastada infosüsteemis talletatud teavet.

Järelepärimisest on selgunud, et Sotsiaalkindlustusamet on nüüdseks soovitud teabe vaide esitajale edastanud.

Kuigi Sotsiaalkindlustusamet ei toiminud teavet väljastamata jättes korrektset, on nüüdseks õiguslik olukord taastatud ning sel põhjusel jätab Andmekaitse Inspektsioon esitatud vaide rahuldamata.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Signe Kerge

vaneminspektor

peadirektori volitusel